

Naujienu Antroji Dalis

NR. 766

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XXI METAI

VL. BAKONAS

SAVI IR SVETIMI - IŠ ARTI IR IŠ TOLI

Tų "savų" — tikrai, kad pasitaiko kartais net ir labai toli... Štai puikaus Pietų Afrikos pakrančių vaizdo atvirukas su linkėjimais visiems pažįstamiems nuo Kosto Burbulio. Jis, vienas iš nedaugelio nepriklausomos Lietuvos diplomuotų jūrininkų, pasiliko ištikimas jūrai ir su ja nesiskiria. Šiuo metu yra trečiuoju kapitono padėjėju dideliame Amerikos keleiviniame laive, kuriuo kelis paskutiniuosius metus atliko keliones į Pietų Amerikos kraštus, gi dabar pasko Pietų Afrikon. K. Burbulis, tarpe kita ko, rašo: "...Linkėjimai iš Pietų Afrikos. Esu pakelyje į Rytų Afriką — Kenya — Mau-Mau kraštą. Gal nepapulsiu į katilą (stew pot)..." Jūrininkai, matykite, gyveną kad grubioje motulės jūros globoje — visada mėgsta gerą humorą...

Neseniai Los Angeles Lietuvių Namuose teko susipažinti su kitu "savu", taip pat atvykusiu iš labai toli. Tai Algirdas Bagdonas, Seaboard World Airlines, Inc. superintendentas, pastoviai gyvenąs New Yorke, kur mažiausiai jį galima sutikti. Didesnę metų laiko dalį jis praleidžia kelionėse po visą pasaulį. Pvz. iš Los Angeles, kur tarnybos reikalais buvo tris dienas (nepraleisdamas progos dalyvauti viename lietuvių susirinkime), išskrido į New Yorką, kur, kaip sakė, būsiąs tik dvi dienas ir iš ten skrisiās Japonijon, kur taip pat tik kelioms dienoms sustosiās — iš ten vėl atgal Amerikon, kur irgi tik stabtelsiās kelioms dienoms ir paskui vėl — Europon, iš ten vėl Afrikon, Azijon ir taip "daina be galo...", aplink pasaulį ir po pasaulį, į bet kurį kraštą, kurį naginga Amerikos aviacijos pramonės ranka sugeba kilstelti į aukštesnę civilizacijos laipsnį. Algirdui Bagdonui patikėta labai atsakingos pareigos. Jis įvairiuose kraštuose pasirašinėja ir kontroliuoja milijoninės aviacijos (civilinės) sutartis, jo "taip" ar "ne" nulemia milžiniškus "business".

Jo kelionių apimtį gali pavaizduoti, geriausiai, tur būt, koki nors "apčiuopiami" duomenys, kurjais paimsimė štai ką: 1964 metais Algirdas Bagdonas yra išbuvęs ore (kelionėse lėktuvais) 1900 valandų. Jei palyginimui paimsimė kelionę iš Los Angeles į New Yorką (krantas iki kranto) — apytikriai 2,500 mylių (oro keliu — tikslus nuotolis 2474 mylios) kelią nusikristi moderniu sprausminiu lėktuvu šiandien trunka 5 valandos, tai nesunku apskaičiuoti kelis kartus aplink žemės rutulį Algirdas

Bagdonas vien praeitais metais yra apkeliavęs...

Algirdas yra nepriklausomoje Lietuvoje plačiai žinomo matematiko — žurnalisto Mato Bagdono sūnus. Matas Bagdonas mirė Sibiro tremtyje, kur jo žmona (Algirdo motina) tebėnėša sunkią likimo dalią dar ir šiandien...

Su "savais" iš arti — kita "pasakėlė". Pastebėtas vieno aukotojų "Naujienu" Nr. 5 š. m. sausio 8 d. laidoje skaitau L. Grinius (buvusio komiteto pirmininko) "Los Angeles Krepšinio Rinktinės Išvykos į Australiją Rėmėjų darbo atskaitą" — pasigendu paties pagrindinio dalyko — aukotojų sąrašo. Fabėriū — aukotojų — ne aukų rinkėjų. Nors ir pastarojo paskelbimas būtų daugiau teigiamu negu neigiamu reiškiniu, bet kokiam aukų rinkimui ateityje. L. Grinius viename komiteto posėdyje, dalindamas aukų lapus numatytiems aukų rinkėjams, pareiškė, kad aukotojai bus skelbiami spaudoje... Turint galvoje aukotojų jautrumą — keblion padėtin pastatomi ir aukų rinkėjai. Nemanau, kad to būtų L. Grinius norėjęs, bet tai jau įvykęs faktas. Jei laiko ar darbo sąlygos jam neleido aukotojų sąrašo paskelbti bendrojo pranešimo rėmuose — būtų dar nevēlu tai padaryti ir vēliau. Žiūriu spaudoje Balfo Los Angeles skyriui aukojusių asmenų sąrašė paskelbta ir tokie, kurie aukojo po 50 centų. Mano kalbamajo komiteto atskaitoje nepaskelbta net tokie, kurie aukojo 2, 3 ar net 5 dolerius. Aš pats, tokios nepilnos to komiteto atskaitos, pastatytas nemalonion padėtin, kaip vienas to komiteto narių rinkusių aukas, esu priverstas pats "pasigarsinti", kad 1964 m. liepos mėn. 9 d. esu pasiuntęs komiteto iždininkui V. Paziūrai "Money Order" Nr. 312 33905 sumai 31 dol. — mano surinktos aukos.

Iki šiol nesu gavęs jokio pranešimo apie to "Money Order" likimą, nors neabejoju, kad jis tikrai pasiekė komiteto iždininką. Būtų dėlo naudinga (ateičiai net reikalinga), kad iždininkas paskelbtų visų (organizacijų ir pavienių asmenų) aukotojų sąrašą. Kai dėl aukų rinkėjų — bala jų nematė, Australijon gal niekas daugiau nebevažiuos...

Kiek tai liečia mane — ši pastabėlė niekada nebūtų išvydusi dienos šviesos, jei tam nebūčiau paragintas kaip jau minėjau vieno aukotojo, davusio vos 1 dolerį. Jis visai neseniai prisiminė tokį seną reikalą, gana aiš-

(Nukelta į 3 psl.)

Symono Petliūros kapas Paryžiaus kapinėse

IŠ UKRAINIEČIŲ GYVENIMO

Symono Petliūros žuvimo sukaktį minint

Iš tautų istorijos žinoma, kad tam tikrais momentais įvairiose lauose gimsta vadai - milžinai.

Taip, maskvinės uzurpacijos amžių bėgyje pavergtose tautose, revoliucijos siautėjimo metu, tai vienoje, tai kitoje pavergtųjų tautų iškilo žymios asmenybės, kurios vadovavo atkakliai kovai dėl savo tautų laisvės, su taip pat naujoviško pavergimo tikslais siautėjusių komunizmu...

Viena tokių ryškiausių bei daugeliu požiūrių pajėgiausių asmenybių buvo ukrainietis Symonas Petliūra, kuris, palyginti, trumpu laiku tapo ukrainiečių tautos tikru vadu. Šiuo atveju nesuprantamiausia tai, kad visiškai civilis asmuo, t. y. niekuomet nepašauktas bei netarnavęs kariuomenėje, štai, atitinkamu laiku, tampa, drąsiai galima sakyti, — jo paties sukurtos kariuomenės vadu, ir tai tuo laiku vienos geriausių kariuomenių, kas matosi iš svetimtaučių karių specialistų daugybės liudijimų. Pvz., Rumunijos gener. štabo v-kas gen. Litneš, atvykęs 1919 metų pradžioje kaip karinės misijos vadovas ir asmeniškai apvažiavęs kautynių barus Ukrainoje, savo pranešime Bukarešte, tarp kitko atžymėjo: "Jei galima sakyti: kokia kariuomenė, toks ir vadas, ir atvirkščiai — koks vadas, tokia ir kariuomenė, tai toks tvirtinimas pilnutiniai atitinka absoliučiai visa tai, ką aš mačiau Ukrainoje. O tai, ką aš mačiau ukrainiečių kovų metu, viršija visa tai, ką aš iki šiolei mačiau arba apie ką skaičiau karinės istorijos vadovėliuose — kaikuriais atvejais tai net viršija kariškio vaiz-

duotė... Aš mačiau karinius dalinius, kurie ėjo į kautynes vykdydami visus reikalavimus karinės drausmės bei kovos meno. Bet... kai kurie daliniai buvo, galima sakyti, beginkliai ir vistiek atakavo artilerijos baterijas, kulkosvydžių lizdus, apšamai, apščiai aprūpintą granatomis bei visokiais sviediniais priešą, patys nešini vien tik šautuvais su užmautais durtuvais. Kadangi ukrainiečių amžini priešai pasirūpino sustabdyti ginklų net pardavimą ukrainiečiams, tai jų kovotojai, — kaip taisyklė, — ėina kovon, kad pirmoje eilėje galėtų apsirūpinti prieš apščiai turimais ginklais tęsimui šios atkakliausios kovos... Negalima aprašyti tragizmo, koks apima žmogų, pratusį svarstyti moderniomis karinėmis kategorijomis, kai jis mato išviršinę išvaizdą ukrainiečio kovotojo mūšyje: šie naujoviški riteriai dažnai kaudasi pusnuogiai — be muniūro ir marškinių; tokiu būdu jie išvengia komplikacijų, kai būna sužeisti. O reikia žinoti, kad armija beveik visiškai neturi vaistų bei tvarstomos medžiagos. Apie sunkius sužeidimus bei nelaisvę ukrainietis - kovotojas nei neprisimena. Atkakliausiose kautynėse bei fronto grėsmingiausiose baruose paprastai atsiranda vyriausias vadas Symonas Petliūra. O kur jis pasirodo, ten pralaimėjimo nebūna — tokia didžiulė meilė ukrainiečio - kovotojo savo tėvynei, tiek jis ištikimas savo vyriausiam vadui!"

Savo pranešimą gen. Linteš taip baigia: "Prieš mano akis dar ir dabar tebestovi kautynių

ties žmerynka vaizdai: ten ma-
no matyti ukrainiečių kovotojai
žymiai daugiau verti, negu žmo-
giško nusteblimo! Aprašyti ne-
įmanoma — reikia savo akimis
pamatyti”.

Symonas Petliūra atėjo į šį
pasaulį 1879 metų gegužės 10
d. plačiosios Ukrainos istorinia-
me mieste Poltavoje, ties kuria
savo laiku, Ukrainos hetmanas
Ivan Mazepa, talkinamas švedų
karaliaus Karlo XII, kovėsi su
Petru I-ju dėl Ukrainos laisvės.

S. Petliūra gimė ukrainiečių-
tradicinių kazokų (nereikia gre-
tinti su Dono ar kitais maskvi-
nės “kūrybos” kazokais) šeimo-
je ir buvo 3-ju sūnumi. Viso še-
moje buvo 4 berniukai ir 5 mer-
gaitės.

Symono tėvas laikė keletą ar-
klių ir vertėsi vežėjo amatu.
Neturėdamas reikalingų ištek-
lių, negalėjo išmokslinti vaikų.
Taigi ir Symonas, gavęs prad.
mokslą vadinamoje bursoje
(duchovnoje učilišče), perėjo į
dvasinę seminariją. Mokytojais
buvo beveik išskirtinai rusifika-
toriai. Bet, neatsižvelgiant į
mums, lietuviams, gerai žinomą
anų rusifikatorių sekimą, kon-
trolę bei cenzūrą, pačioje semi-
narijoje būrėsi rateliai tautinių
entuziastų, kur slapta buvo
skiepijami tautiniai idealai, o
Taraso ševčenkos poezija buvo
tautine evangelija. Mokslinimo-
si visais metais Symonas Petliū-
ra buvo tų tautinių ratelių cen-
trine figūra. Bet vieną kartą, —
jau baigiamojo kurso gale, —
pasišaukė Symoną ne direkto-
rius, bet pats archirėjus — tai
jau reiškė visai ypatingą atvejį.
Archirėjus ilgai pamokslavo ir
gyrė Symono visokiausius su-
gebėjimus bei gabumus ir galop
jaudino pasigailėti savo senų
tėvų. Bet Symonas, išklauses
pamokslavimo, į kategorišką
klausimą, ar pasizada “pasitai-
syti”, taip pat kategoriškai at-
sakė, kad jis neranda ką savyje
“taisyti”, nes jis tikras esąs savo
pasimtos tautinės krypties tie-
sumu ir kad jam idėjos branges-
nės už santykius su šeima.

Žinoma, su “vilko biletu” už-
sidarė visos galimybės, nes iš-
važiavimui mokslintis į užsienį,
jokių lėšų nebuvo.

Tai įvyko 1901 metais. Ilgo-
kame vėlyvesnio gyvenimo ke-
lyje (iki 1917 m. revoliucijos),
S. Petliūra sutinkamas įvairiose
vietose: Kijeve, Maskvoje, Pe-
terburge ir kitur — dažniausiai
kaip visokių periodinių tautinių
leidinių redaktorius ir visokių
taut. ratelių aktyviausias veikė-
jas. Kartą Jekaterinodare buvo
policijos pagautas, bet už rėmė-
jų užstatą iki teismo paleistas.
Tų pačių rėmėjų patartas, jis
pabėgo į Kijevo, o iš ten į Gali-
cijos Lvovą, t. y. į Austrijos
okupuotąją vakar. Ukrainos
sritį. Tačiau jau 1905 metų re-
voliuciniais laikais S. Petliūra
vėl Kijeve ir savo žemėje.

Kai “Ukr. Revol. Partija”, ku-
riai priklausė Petliūra, įsteigė
jos skyrius net Kubanėje, per
suvažiavimą nutarė pakeisti sa-

vo vardą į “Ukr. Social-Demo-
kratų partiją” ir buvo įsteigtas
partijos spaudos oficiozas, o į
redaktoriaus vietą pasisiūlė tuo-
met jau plačiai žinomas rašyto-
jas Volodymyr Vynnyčenko
(kuris 1917 metais tapo Ukrai-
nos T. Tarybos pirmininku —
kaip mūsų Smetona), tai pačia-
me suvažiavime Petliūra iš tri-
būnos pareiškė apie Vynnyčen-
kos įsitikinimų nepastovumą ir
suvažiavimas kandidatūrą at-
metė. Tad ir matome, kad ir su
visai dar jaunu veikėju Petliūra
tuomet pirmoji ir didžioji par-
tija rimtai skaitėsi. Taip buvo
iki 1917 metų revoliucinių įvy-
kių, kuriuose jau matome Pet-
liūrą Tautos Tarybos nariu, ne-
užilgo pripažintos valdžios nariu
ir tuojau pat Ukrainos, jau pri-
pažintos valstybės vadu.

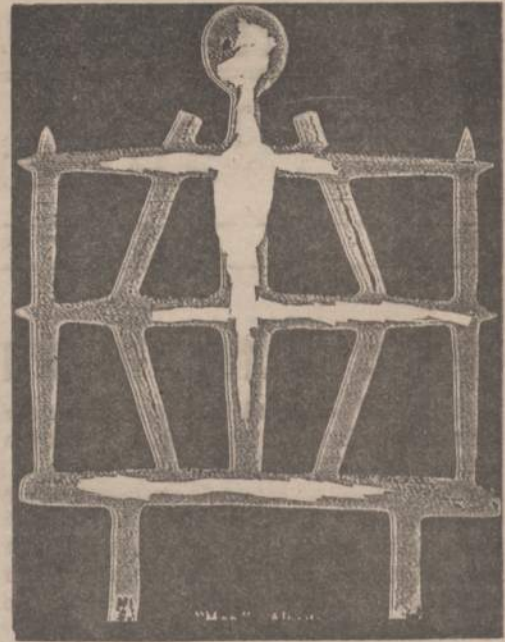
Prasidėjus imperinėje armi-
joje tautiniam judėjimui ir uk-
rainiečiai sykiu su kitomis tau-
tomis sukruto. O juk buvo kam
sukrusti, nes virš keturių mili-
jonų ukrainiečių buvo nariais
tos armijos.

Pirmas, virš tūkstančio ukr.
karių atstovų, iš visų frontų, su-
važiavimas įvyko 1917 m. gegu-
žės mėn. 22 d. Kijeve. Suvažia-
vimo iniciatoriumi buvo teisi-
ninkas paručnikas Michnovskij.
Į suvažiavimą atvyko ir S. Pet-
liūra. Kuklus, be jokios ypatin-
gos išvaizdos, be jokių pasižy-
mėjimo ženklų ir, galima sakyti,
be “vardo”, — visai mažai te-
žinomas... Bet jo nuoseklių
kalbų bei patarimų suvažiavę ka-
riai su atsidėjimu klausėsi, —
labiau negu pačių “tūzų” — ra-
šytojo Vynnyčenkos ar istoriko
Hruščevskio. Kariai lyg pajuto
tikrą dvasinę jėgą ir po kelių
dienų Petliūra jau tapo viso su-
važiavimo siela.

Ir štai, karių suvažiavimo nu-
tarimams vykdyti, renkamas
egzekutyvinis organas, t. v. Ge-
neralinis Komitetas, o jo pirmi-
ninku išrenkamas S. Petliūra.
Tai buvo tikra staigmena vi-
siems “tūzams”!

Antrasis karių atstovų suva-
žiavimas įvyko 1917 m. birže-
lio 18 d. su 2308 registruotais
delegatais. Vadovaujamas Pet-
liūros, jis pateikė rezolucijas,
pagal kurias Tautos Taryba pri-
versta išleisti 1-ji Universalą bei
sudaryti tikros valdžios aparatą
— Generalinį Sekretariatą (mi-
nistrų kabinetą), kuriame S.
Petliūra skiriamas Kar. Reikalų
Sekretoriumi (Karo Ministru).
Vėliau įvykusiuose dar dviejuo-
se skaitlingesniuose kar. atstovų
suvažiavimuose S. Petliūra jau
visiškai pripažintas vadu, o toli-
mesnių įvykių bėgyje perima
jaunos respublikos vadovavimą
kaip Holovnyi Otaman (vyr.
kariuomenės vadas). Vėliau jis
jau valstybės valdžios pirminin-
kas ir prezidentas.

Svarbiausia tai, kad Petliūra
ypatingu sugebėjimu pasirink-
davo tikrai atsidavusius ir ga-
bius savo valios vykdytojus, ir
tai ne tik ukrainiečius, bet net
grynus maskolius, kaip pvz.
gen. št. generolą pulkininką Ni-
kolajų Junakovą, pirmą ukr.
gen. štabo viršininką; artil. gen.
plk. Sergejų Del’vigą; kaval. ge-
nerolą Kulžinskį, buv. XII korpo
vadą ir visą eilę kt., kurie su tik-

A. Giacometti

“Zmogus”

ru pasišventimu ir be mažiausio
jiems priekaišto vykdė Petliū-
ros valią. Bet, nuostabiausia,
kad ta Petliūros valia nebuvo
uzurpatoriška, o tokia žmogiš-
kai ir tautiškai širdinga, kad net
demagogiški priešininkai tos va-
lios pasireiškimams pritarė.

Ir štai 1926 m. gegužės mėn.
25 d. dienos metu Paryžiaus gat-
vėje, šis, vienas kilniausių žmo-
nių, krito pakirstas šuvių žydo
šliomos švarčarto — penkios
kulipkos pervėrė Symono Pet-
liūros kūną, dvi nepataikytos
sulindo į grindinį.

Tardytojui ir vėliau teisėjams
švarčartas pasakė: “Keršijau
už Ukrainoje užmuštus žydus”.
Žudiką gynė vienas populiariau-
sių Paryžiaus advokatų, Prancū-
zijos komunistų partijos digni-
torius Torez. Teismo procesas
savo “išdavomis” prašoko Dre-
fuso procesą — švarčartas bu-
vo išteisintas, o didžiojo velio-
nies našlei priteista... Vienas
frankas “atlyginimo”! Gi švar-
barto gynėjas Torez g a v o vien-
ną milijoną frankų dovanų.

Nei vienas istorikas, ir šiaip
niekas negali aplenkli vieno ryš-
kiausių momentų Symono Pet-
liūros, kaip tikrai sumanaus po-
litiko, būtent: kai 1920-ais me-
tais, lapkričio gale, ukrainiečių
armijų likučiai, priešų apsupti
iš visų pusių (komunistai su-
koncentravo visas galimas pajė-
gas puolimui iš šiaurės bei rytų;
pietuose per Dniestrą rumu-
niškėji vyžuočiai sukoncent-
ruotom armijom neleido net
pelei iš Ukrainos teritorijos per-
plaukti, o lenkų koncentracija
ant Zbručo, ir toliau iki Daugu-
vos, drebino kinkas tų pačių ko-
munistų laukdami) bei prispirti
prie to paties Zbručo, išleidę į
raudonojo blakyno masę pasku-
tinį sviedinį bei metę paskutinę
granatą, turėjo lenkams inter-
nuotis, — reiškia, — kai nei ar-
mijos, o tuo pačiu ir valstybės
faktiškai neliko, Symonas Pet-
liūra sugebėjo išlaikyti viršmo-
giškose kovose įgautąjį autori-
tetą bei valstybininko prestižą ir
nuvažiavęs į Varšuvą, buvo pa-
ties Pilsudskio priimtas dery-
boms kaip lygus su lygiu. Ir iš-
suderėjo žymiai daugiau negu
kas tuomet galėjo tikėtis.

Ukrainiečių tauta pagrįstai di-
džiuojasi savo dviem žymiau-
siais didvyriais, kurių vienas —
Tarasas ševčenko, vienas savo
tautos sargyboje pastatė ž o d j,
o kitas — Symonas Petliūra, t a j j
ž o d j pavertė v e i k s m u.

Šie abu tautos žymiausieji
didvyriai stovi ir per amžius sto-
vės greta vienas kito ukrainie-
čių tautinėje atmintyje bei sa-
monėje tikrais dvasios milži-
nais. Jiedviem šiandien ir atei-
tyje bus statomi didingi pamink-
lai, pvz. šia proga primintina,
kad Tarasui ševčenkai paminklo
pastatymui Vašingtone buvo už-
planuota surinkti tik 250.000 do-
lerių, o surinkta dvigubai dau-
giau; taip pat dabar renkamos
aukos pastatyti Paryžiuje šv.
Symono vardo didžiulę katedrą
ir lygiagrečiai, katedros artu-
moje, Symono Petliūros vardo
bibliotekos rūmams — tautinė
kultura ir tautinė religija uk-
rainiečiams yra jungiantieji fak-
toriai (tai ne mums, lietuviams
“šiluva”!)?.

Todėl šiandien ukrainiečiai
giliai skausmingai gedi ir atei-
tyje gedės savo iškiliausio su-
naus Symono Petliūros.

Amžinieji ukrainiečių priešai
užmušė jų kilmingiausią vyrą
— fiziniai. Jį išrovė iš cilių at-
kakliausių kovotojų dėl Ukrai-
nos laisvės, bet dvasiniai, idėji-
niai ir moraliniai jis stovi ir sto-
vės vyriausioju vadu kovoje
dėl Ukrainos laisvės bei nepri-
klausomybės. Tad čia ir pasi-
reiškė priešų užmačių beviltiš-
kumas: žuvo Symonas Petliūra,
bet šiandien ir ateityje liks gy-
vas idėjinis palikimas — sinoni-
mas Laisvės idėjos.

Todėl ir šiandien Symono
Petliūros gedulingame minėji-
me ukrainiečiai pamaldžiai te-
bekartoja: Garbė Tau amžiai
amžiais — Ukrainos Didysiai
Laisvintojau!

Verta susimąstyti lietuviams
ir nuoširdžiai prisidėti prie mū-
sų, — drąsiai galima sakyti, —
geriausių bei ištikimiausių bi-
čiulių — ukrainiečių gedulo,
nes mūsų idealai, siekiai ir rū-
pesčiai visiškai vienodi.

Jonas D. Čėsna

SAVI IR SVETIMI...

(Atkelta iš 1 psl.)

kiu klausimu: kodėl niekur nepaskelbta aukotojų sąrašai?

Gerai, kai tarp svetimų įsimašo ir savų, ypačiai ten, kur iškyla Lietuvos vardas. Įvykis — netoli nuo Pacifiko krantų, vos 22 mylių atstume nuo žemyno — iš Long Beach — Los Angeles uosto pasiekiamoje per porą valandų, Santa Catalina saloje. Jos vieninteliame mieste ir uoste — Avalon. Puiki tai vieta — telė jūrų sportininkams ir iš viso turistams, kurių dėka miestas ir uostas ne tik laikosi, bet plečiasi ir modernėja. Vietos įstaigos, stengdamosi patraukti didesnę turistų dėmesį, šiemet sezono atidarymą (gegužės 1-2 d. savaitgalį) suorganizavo platesnio ir įspūdingesnio masto, nei tai būdavo anksčiau. Surengė milžinišką (vietos sąlygų atžvilgiu) parodą su gražuolėmis — be ko, kaip žinome, tokios rūšies parodai čia negali apsieiti. Bet šiam paradiui dar buvo pridėta ir tarptautinio pobūdžio — nes jame dalyvauti buvo sukviešta apie 30 tautų, jų tarpe ir lietuviai. Kiek tai liečia lietuvius, ten įvyko politinis incidentas, kuris Lietuvą pagarsino reikšmingiau — negu jei to incidento nebūtų buvę. Tai įvyko — grakščios ir sumanišios lietuvaitės I. Mažeikaitės dėka, kuri tame parade dalyvavo "Lituania" vardu.

Kiekvienos tautos gražuolė tame parade turėjo dalyvauti po savo vėliava. Bet I. Mažeikaitė atsisakė dalyvauti po Lietuvos vėliava. Matykite — ta Lietuvos vėliava buvo su kūju ir priekalu — sovietinė. I. Mažeikaitė pareiškus protestą dėl tokios Lietuvos vėliavos — buvo surastas kompromisas: ji sutiko parade dalyvauti be jokios vėliavos, tik su plačiu kaspinu ir aiškiu įrašu "Lithuania". Kai kita dieną iškilmų programos pranešėjas tūkstantinei miniai pristaatydamas parade dalyvavusias gražuoles pastebėjo, kad: ...Miss I. Mažeika — mergaitė, kuri vakar parade dalyvavo be savo krašto vėliavos dėl to, kad ji nepripažįsta sovietinės Lietuvos"... — minia jai sukėlė ovacijas.

Lygiai tas pat atsitiko su latviais. Stebėtina — estų ten nebuvo.

Kas yra menas ir kas yra dailininkas? Toks klausimas neseniai čia iškilo, kai savi dailininkai — Jonas Andrašūnas ir Juozas Pautienius čia išstatė nemažai savo darbų parodoje, kurią surengė "Lietuvių Dienų" redakcija ir leidykla. Parodos atidarymo proga savo kalboje "Lietuvių Dienų" žurnalo redaktorius B. Brazdžionis kiek ilgiau stabtelėjo ne tik ties J. Andrašūnu ir J. Pautienium, bet ir ties menu ir dailininku iš viso. Jis ypačiai vaizdžiai nusakė, koks turi būti dailininkas — portretistas. Paprastam — mirtingajam, neįsivestam į jokus "menus", B. Brazdžionio išvedžioji-

mai skambėjo lyg ir keistokai. Nes — beveik pažodžiui: "...geras dailininkas portretistas yra tas, kuris sugebės drobėje atvaizduoti ne tokį koks jis fiziniai atrodo, bet koks jis dvasinių palinkimų yra — taigi rašytoją, žurnalistą, aktorį ar kt....".

B. Brazdžionis į šias pastabas leidosi, greičiausiai, dėl to, kad toje parodoje buvo išstatyta keli portretai, vieni geriau, kiti blogiau vaizduoją vos kelis mūsų kolonijos žinomus asmenis. Jei sutikti su B. Brazdžionio išvedžiojimais — geriausia jo teoriją parėmė J. Pautienius darytas vienas portretas tūlo rašytojo, žurnalisto, visuomenės veikėjo, sportininko, šaulio, Holywoodo reporterio, kultūrininko, sponsoriaus, "visame pasaulyje plačiai žinomo veikėjo" etc., etc. portretas... Jam ir vieta atiteko keistoka — prie pat durų. Girdėjosi balsų, kad geresnė reklama būtų už durų, atseit, kiemo pusėje... Na — čia skonio dalykas ir reikalas parodos rengėjų... Bet grįžtant prie B. Brazdžionio teorijos (ji, tiesa, nėra jo originali teorija, panašiai į "portretinį meną" yra žiūrėję ir Delsmarte, ir Michael Angelo, pagaliau ir G. K. Chesterton).

Žiūrint į portretą prie durų, tikrai buvo sunku nusivokti ką jame J. Pautienius norėjo paivaizduoti. Pats portretas labai atitiko gyvenimo tikrovę — B. Brazdžionio teoriją — jis nesakė nieko...

Kiek tikresnių menininko brūkšnių (pagal tą pačią teoriją) buvo galima rasti kitame portrete — tai tame, kurį norėjo parodyti dailininkas J. Pautienius "fotografuodamas" žurnalistą B. Railą. Čia jam (J. Pautieniui) pavyko pasigauti gyvenimiškų išraiškų apie B. Railą ne tik kaip apie fizinį pozuotoją, bet ir kaip žurnalistą. Niekur kitur, tik Br. Railos portrete, B. Brazdžionio "teorija", buvo vykusiai pademonstruota drobėje, šioje kukloje parodoje, kurios daugiau kaip pusė darbų nevisai pigiomis kainomis — buvo išparduta... Vienas didžiausių tos parodos mecenatų — dr. Namikas, nupirkęs, rodos, net keturis darbus, sumokėdamas už juos virš 1,000 dolerių ir dar "įmetęs" prie durų, tik už "įėjimą" — 20 dolerių...

Žurnalisto vardas Amerikos lietuviuose nevisai savas, gal ir visai tikrai dėl to, kad dauguma tą titulą dirbtinai savinasi — nieko bendro neturėdami su žurnalistine profesija. Poros metų laiko bėgyje besistengiant žurnalistų sąjungą tremtyje ar emigracijoje atkurti — nebuvo pasiekta jokių konkrečių rezultatų. Tariamoji centro valdyba "išsigimė", pasinešdama į veiklos sritis, visai svetimas žurnalistinei profesijai (organizuojant latvių lietuvių draugiją), o dar geriau savo menkystę pademonstruodama biuletenyje "Lietuvis laikraštinkas išėivijoje". Jei ir sutiktum su kai kuriomis "linijomis (tame biuletenyje išdėstytomis), tai jos negali būti pripažintos kokia nors centro valdybos "tiesa", o tik vieno ar kito jos nario pažiūra į lietuvišką "žurnalistiką" išėivijoje. Pats

Astronautas Scott Carpenter bando didelį foto aparatą, kuriuo gegužės 30 dieną Pacifike fotografuos saulę. Astronautas skris aukštai iškilusiu lėktuvu, mėnulio šešelyje, kad galėtų nufotografuoti saulės pakraštį. Specialistai tvirtina, kad iš aukštumos fotografijos yra tikslesnės, kelio nepastoją Žemės atmosfera.

biuletenis "Lietuvių Žurnalistų Sąjungos Centro Valdybos leidinis Nr. 1" — atrodo net skurdžiau, negu pati Centro Valdyba savo darbais pradžioje užsirekomendavo.

Dar liūdniau reikalai susiklostė lietuviškai žurnalistinėje plotmėje Pacifiko krantuose. Besistengiant atkurti "a la" Lietuvos Žurnalistų Sąjungą čia išėivijoje, atrodo, kad pastangos bus beveik davusios teigiamų rezultatų. Bet laikui besišypsant — pasirodė, kad mano steigiamajame susirinkime siūlomoji žurnalistinės sąvokos tezė buvo teisinga: suburkime visus Amerikos lietuvių spaudoje bendradarbiaujančius lietuvius kokiame nors lietuvių spaudos klubo ar lietuviškos spaudos bendradarbių draugijos rėmuose, paliekant visai nuošalyje ne tik žurnalistų sąjungą, bet ir patį žurnalisto vardą iš viso. Juk niekas, išskyrus vos kelis visoje Amerikoje, ta profesija neužsima. Bet... tie, kurie stovi toliausia nuo tos profesijos, nubalsavo, kad žurnalisto vardas jiems yra "just right". Vėliau pasirodė, kad buvau teisus: supuvusių obelį negali išgelbėti nei geriausių norų daržininkai. Los Angeles skyrius, pradžioje pirmininkaujant S. Paltui — laikėsi visai gerai, kol neįsimaišė tūlas "desantininkas", dar šiaip taip krypavo man pačiam laikinai pirmininko pareigas beiniant ir visai supasavo vadovybėn stojus, atrodo gana autoritetingiems asmenims, kurių pareigos buvo nusakytos šitaip: A. Mironas — pirmininkas, A. Latvėnas — išdininkas ir J. Kaributas — sekretorius. Bet kai jie sušaukė susirinkimą — neatvyko nei vienas skyriaus narys, išskyrus mane asmeniškai, kaip laikinai ėjusį pirmininko pareigas. Galėjo būti reikalo, jei susirinkimas būtų įvykęs, duoti kai kurių paaiškinimų dėl skyriaus valdybos nutarimų ar veiksmų. Bet... ta pareiga atpuolė, nes kai nuvykau į Lietuvių Namus, kur susirinkimas turėjo įvykti — už prezidiumo stalo radau tik "valdžią": A. Mironą, A. Latvėną ir J. Kaributą. Pačioje salėje —

turėjau garbės atsisėsti pirmoje eilėje, nes visos kėdės buvo tuščios... Los Angeles lietuviai žurnalistai nesiteikė pasirodyti savo susirinkime.

Girdėjau paskalų, kad dėl tokios susirinkimo nesėkmės esąs labai pergyvenęs skyriaus pirmininkas A. Mironas, ko pasėkoje mėginęs net atsistatydinti. Tokį (atsistatydinimo) pareiškimą esąs pasiuntęs skyriaus išlėminkui A. Latvėnui. Bet A. Latvėnas, būdamas praktiškesnis, pirmininko pareiškimą grąžino A. Mironui ir taip skyriaus padėtis "kabo ore..." — jei ne ka puose...

Galų gale yra ir linksmesnių nuotykių ar pareiškimų. Neseniai, Long Beach mieste, birėininkų remiamo magazino "American Opinion" (leidžiamo Bostone) redaktorius Scott Stanley, klabėdamas studentų susirinkimui, pareiškė, kad Amerikai beliko gal koks tuzinas laisvės metų, mes, anot jo, "...rašytoje istorijoje nerandame jokios valstybės, kurios nepriklausomybė būtų išsilaikiusi ilgiau kaip du šimtu metų...". Jei, esą "...istorija pasikartos, tai Amerikai beliko vos tuzinas metų...".

Tai bent istorikas...

Now, more for your money

with Allstate Homeowners Insurance

(SEE ME)

ED. DARGIS
GA 2-7191

You're in good hands with ALLSTATE HOMEOWNERS INSURANCE

FOUNDED BY GEARS
Allstate Insurance Companies • Home Office: Skokie, Ill.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

K. ŠČES(NULEVIČIUS)

ŠVENTOSIOS UOSTAS PRIEŠ 25 METUS

Bendros žinios

Prieš I pasaulinį karą siaura pajūrio juosta su Palangos miesteliu-dvaru, Šventosios uostu — kaimu bei keliais kitais kaimais ir dvarais buvo apgyvendinta tikybiniai, kultūriniai ir tautiniai latviams artimais kuršiais. Tai buvo priežastis, kodėl rusų caro valdžia šią juostą priskyrė prie Kuršo gubernijos. Po I pasaulinio karo, rusų carų imperijai apibyrėjus, visa Kuršo gubernija pateko naujai susikūrusiai Latvijos respublikai; pateko jai ir Palangos — Šventosios pajūrio dalis, tuo pačiu užkirsdama Lietuvai kelią prie Baltijos jūros prieiti.

Diplomatiniu keliu 1921 m. Lietuvai pavyko tą juostą atgauti. Nuo tada prasidėjo visų Lietuvos valdžių energinga akcija šią sritį ekonomiškai ir kultūriniai pririšti prie užnugario ir pastatyti Šventojoje, kiek sąlygos ir ištekliai siekė, galimai geresnį žvejų uostą.

Specialiai paskutiniaisiais Lietuvos nepriklausomo gyvenimo metais Šventosios uostui buvo

Šventosios uostui ne tik sutrukdė toliau vystytis, bet buvo užsimanusi šį modernų ir kraštui būtina reikalingą uostą panaikinti.

Karo uostu Šventosios uostas patapo, tiesa, trumpam laikui, 1939 m. pavasarį, kada Lietuva nustojo Klaipėdos uosto, ir jos vienintelis karo laivas "Prezidentas Smetona" turėjo iš jo išeiti. Ilgai teko šiam laivui be namų stovėti, vos keliolikos kilometrų platumo teritoriniuose vandenyse, atviroje jūroje, kol iš latvių išnuomos žemsemės, sunkiai dirbdamos, išvalė reikiamo gilumo farvaterį Šventosios uosto angoje ir išoriniame baseine. Tada "Prezidentas Smetona" įplaukė į naujus namus Šventojoje. (žiūr. foto).

Žemsemėms kovojant su smėlio sąnašomis (o jų atsiradavo uosto angoje ir išoriniame baseine po kiekvienos stipresnės audros), Šventosios uostas ėmė tarnauti kraštui ir kaip komercinis uostas. Jamin įplaukdavo mažesni jūros laivai ir pasikraudavo eksportuojamų prekių

"Prezidentas Smetona" Šventosios uoste 1939 m. gegužės mėn.

skiriama daug dėmesio. Tada greit kylanti hitlerinės Vokietijos galybė padėjo gilius, tamsius šešėlius ant kaimyninių valstybių politinio ir ūkinio gyvenimo. Lietuvai susidarė realus pavojus netekti Klaipėdos krašto ir uosto. Vieninteliu Klaipėdos uosto pakaitalu liko Šventosios uostas. Tais laikais, ypatingai didelius pinigus dedant į Šventosios uosto tobulinimą ir užbaigimą, kursavo gandų, kad vyriausybė svarstanti to uosto praplatinimo klausimą, kad jis galėtų patapti ne vien žvejų, bet komerciniu ir net... karo uostu.

1939 m. pavasarį Šventosios uostui teko būti ir karo ir komerciniu uostu. Tik bolševikinė krašto okupacija tolimesniai

(žiūr. foto 2), daugiausia piauto medžiū. Tuo pat laikotarpiu Šventosios uostas buvo surištas su krašto geležinkelio tinklu kelių kilometrų ilgio geležinkeliu.

Kas dėl žvejų uosto, tai Šventoji, nepaisant didelių jai padėtų investicijų, blogai žvejus aptarnaudavo, nes, kaip aukščiau jau yra paminėta, buvo sunku kovoti su audrų sudaromomis seklumomis. Daug kas kalbėjo, kad inž. (prof.) J. Šimoliūnas, to uosto statybos vykdytojas, buvo menkas statytojas. Šių eilučių autorius nesiima šio klausimo spręsti, tik žino faktą, kad dėl audrų sunašamo jūros smėlio kentė visi Pabaltijo uostai — dideli ir maži. Toks latvių uostas kaip Lie-

1939 m. birželio mėn. olandų laivas Reze krauna piauto miško medžiaga.

Romos zoologijos sode yra keturi labai gyvi gaunakai. Lankytojams jie labai patinka, šimtai stovi prie jų narvo.

pojus tarnavo rusams prieš pirmą pasaulinį karą okeaninio tipo laivams priimti vien tik dėl nuolatinio žemsemių gilinimo darbo, kaštavusio didelių pinigų. Nepriklausoma Latvija tokių išlaidų pakelti negalėjo ir jų laikais (bent iki II pasaulinio karo pabaigos) negalėjo uosto sename maštabe naudoti. Ką bekalbėti apie Šventosios uostą.

Kaip ten bebūtų, Šventosios uostas praecityje turėjo ir ateityje turės Lietuvai didelės reikšmės.

Lietuva netenka Šventosios uosto

Antrosios bolševikų Lietuvos okupacijos pradžioje (pirmą kartą neilgam bolševikai dalinai buvo okupavę Lietuvą 1919 m. pradžioje) šių eilučių autoriui (toliau jis save vadins š. e. a. — sutrumpintai) teko dirbti Lietuvos miškų Departamento centrinėje įstaigoje — Kaune. Vienoje kelionėje jam teko peršalti ir ilgesniam laikui atsigulti į lovą. Kad tinkamai išnaudotų laiką, jis perskaitė kelias knygas. Jų tarpe viena, parašytą prof. inž. J. Šimoliūno apie Šventosios uostą ("Šventosios Uostas", Technika, 27 sąs. 129—312 pusl.). Ši knyga suteikė įdomių žinių. Viena aplinkybė, toje knygoje iškelta, š. e. a. labai sudomino, būtent, kad senais laikais menką ir netobulą Šventosios uostą Lietuvos kaimynai stengėsi panaikinti ir jo reikalui pakenkti. Pavydėjo to uosto Lietuvai ir broliški latviai, kurie turėjo tokius puikius tiems laikams uostus kaip Rygą, Venspilį, Liepoją, nekalbant apie mažesnius (Papiesciems, Pavilosta, Salacgriva). Taip 1625 m. švedų karalius Gustavas Adolfas, o Karolis XII — 1701 m., Rygos pirklių įprašyti, Šventosios uostą panaikino, leidę už-

versti jo angą, paskandinant akmenimis prikrautus senus laivus. Bet anglų pirklių skatinamas, Šventosios uostas ir vėl (kelis kart) atgydavo, o patys anglų pirkliai turėdavo Šventojoje savo kontorą.

Š. e. autorius pasveikęs, 1940 m. birželio mėn. 25 d. iškeliavo į darbą. Nusipirkęs pakeliuote valdžios oficiozą — "Lietuvą" (jis greit buvo pavadintas "Tiesa") ir jį bevartydamas pastebėjo du jį arti liečiančius naujos, bolševikinės valdžios potvarkius. Pirmas buvo pasirašytas laikinai valstybės prezidento pareigas einančio Justo Paleckio, atleidžiantis ligotolinį Miškų Departamento Direktorių A. Rukuižą į pensiją, o jo vieton skiriamą miškininką A. Kvedarą. Šis potvarkis š. e. a. nuste-

bino, nes gandai, kad p. Rukuiža turės apeisti departamentą, kursavo nuo pat pirmos dienos, bolševikams Lietuvą okupavus. Bet antras potvarkis autoriui buvo didelė staigmena. Jis buvo labai trumpas ir skelbė, kad Ministrų Tarybos (rodos, K. S.) nutarimu, Šventosios uostas su visais priklausiniais, perduodamas Baltmorfloto Rygos skyriui.

Tokį nutarimą, perduoti tiek pinigų kaštavusį ir taip Lietuvai reikalingą uostą, negalėjo padaryti jokia, kad ir probolševikinė Lietuvos vyriausybė, jeigu ji buvo šiek tiek nepriklausoma. Iš šio lakoniško nusprendžio buvo galima įsitikinti, kad naujoji Ministrų Taryba yra tik paravanas Maskvos tikslams užmaskuoti. Lietuvos Ministrų Taryba, nors joje būta ir tokių didelių Lietuvos patriotų kaip E. Galvanauskas ir prof. Krėvė-Mickevičius, buvo tik pastumdėliai Dekanozovo - Požniakovo režisūroje. Laisvu noru ministrai tokio nusprendžio pasirašyti negalėjo.

partamento direktoriaus kabineta.

Kova dėl šventosios uosto atgavimo

Š. e. a. naują direktorių pažinojo, kaip ir tas jį. Mokėsi abu vienoje mokykloje, bet tais laikais mažai turėjo bendro. Pasipažinojo vėliau, kai Kvedaras ėjo Miškų departamente eksploatacijos referento pareigas, o š. e. a. revizavo miškus. Santykiai buvo oficialūs. Susidurdavo abu, kai š. e. a. savo revizijos aktuose ėmė kaskart labiau kelti priešbolševikiniais laikais vykdytus Lietuvos miškuose didelius perkirtimus. Nors Kvedaras asmenikai š. e. a. težems neviešai pritardavo, oficialiai visada pastumdavo autorių kalbėtis su direktoriumi Vaičiokauskiu arba, pašaipiai, su pačiu Tubeliu, kurio iniciatyva tie perkirtimai buvo vykdomi.

Šį kartą š. e. a. naujas direktorius priėmė kaip draugą, — nuosirdžiai. Dėkojo, kad š. e. a. atėjo į darbą ir kiek moterišku, verkšlenančiu balsu prašė (neįsakinėjo) nedaryti klaidos, nesabotuoti sovietų okupacinės valdžios. Girdi, rusų inteligencija per bolševikinę kontrrevoliuciją 1917 m. nepasidavė, liko išskerta ir nuo to nukentėjo sovietinės imperijos stiprėjimas ir pažanga. Mat, tuo laiku du stambūs miškų pareigūnai apėjo Lietuvą ir įsikūrė Vokietijoje.

— Š. e. a. nuramino direktorių, kad atėjo į darbą ir kad nori pakalbėti šventosios uosto reikalu. Direktorius nustebo, nutilo, pažūrėjo virš akinių ir patylėjęs paklausė:

— Šventosios uosto reikalu?
— Taip.

— Bet juk čia yra miškų departamentas ir jis rūpinasi miškais, bet ne uostais!

— Š. e. a. parodė jam laikraštįje atspausdintą potvarkį, perskaitęs jį, pasakė:

— Miškų Departamente yra žuvų ūkio skyrius, jis rūpinasi žuvų ūkiu.

Šokėja ir dainininkė Charo Baez džiaugiasi mažu šunyčiu, nes įsitikino, kad ji tikrai turės progos ištekėti už muziko Xavier Cugat. Nežinia, kuris laimingesnis, šunytis ar šokėja.

— Na, tai eik pas Taujenį ir aiškinkis su juo. O dabar eik į darbą. Jo yra daug. Bus daugiau. — Ir atsiveikino.

Inž. Vincas Taujenis buvo lėto būdo žmogus ir, kiek jį š. e. a. pažinojo, buvo šalininkas kratytis naujų idėjų ir jas užkarti kam nors kitam. Šventosios uosto klausimą jis žinojo ir jį š. e. a. pažūrėjo uosto reikalu pažūrėjo visiškai iš praktiškos pusės, pasakęs, kad šventosios uosto nėra — rūpesčio nėra. Į š. e. a. išvedžiojimus pasakė, kad nereikia vilko iš miško šaukti. Iš tolimesnio pasikalbėjimo su juo paaiškėjo,

1. kad uosto statyba, administravimu ir žuvų ūkio organizacija rūpinosi iki tol finansų ministerija,

2. žuvų pramonė ir prekyba, žuvų importu bei eksportu rūpinosi Pramonės ir Prekybos ministerija.

3. Savos jūrinės žuvis supirkimu, perdirbimu ir realizavimu rūpinosi valdinė (praktiškai) "Žuvis" bendrovė, kuriai vadovavo komersantas Griškevičius.

4. Iš visų įstaigų, kurios rūpinosi šventosios uostu ir jūrinės žuvis ūkiu, kalbamu metu liko vien "Žuvis" bendrovės vedėjas — Griškevičius ir

5. jei š. e. a. mano ką nors daryti šventosios uosto reikalu, — tepasitaria su Griškevičium, kuris greit turėjo būti Kaune.

V. Taujenis, gyvenime ir valdinėje tarnyboje prityręs, dar kartą patarė nesikišti į šventosios uosto ir žvejybos reikalus. Š. e. a. autorius patarimų nepaklausė.

Po kiek laiko š. e. a. teko susipažinti su aukščiau paminėtu p. Griškevičium. Buvo jaunas, paliejęs žmogus. To nepaisant, buvo judrus ir, kas svarbiausia, buvo savo krašto mylėtojas, patriotas. Susitikome gatvėje ir vaikščiodami Kęstučio gatve ten ir atgal, abu aptarėme, kiek laikas leido, svarbiausiai šventosios uosto problemas. Griškevičius skundėsi, kad šventojoje pilna anarchija. Niekas nieko nežino, ir panašiai kaip čia, Kaune, siuntinėja jį nuo vieno prie kito. Pasakojo, kad šven-

tosios uosto perdavimu latvių įstaigoms, labiausiai džiaugiasi kursiai — žvejai ir jau reikalauja, kad lietuviškos uosto administracijos viršininkas būtų pakeistas latvių inžinierium, kas jiems buvo latviškos — rusiškos Baltmorfloto komisijos pažadėta. Skundėsi, kad paskutinės audros visai šventosios uostą užnešė smėliu ir žvejai grįžo prie senovinio žvejybos iš mažų valčių, stačiai nuo paplūdimio. Pranešė, kad šventoji jau yra perimta Rygos Baltmorfloto įstaigos ir inžinieriui Losinskiui pranešta, kad jis yra jų tarnautojas ir privalo pildyti jų įsakymus. Griškevičius irgi turėjo su minėta komisija pasikalbėjimą, kuris jį moraliai visai prislėgė. Jam buvo paaiškinta, kad visi "Žuvis" bendrovės planai (didelio žuvų perdirbimo fabriko ir šaldytuvų statyba) jau yra neaktualūs ir yra svarstomas Rygoje planas šventosios uostą uždaryti, o žvejų kuterius ir ku-

terių dirbtuves numatoma perkelti į artimiausį latvių uostą. Kaip šventosios uosto uždarymo priežastį latvių inžinieriai nurodinėjo 1. blogą uosto padėtį ir

LIETUVIŠKA ŠEIMA

savo jaunąją kartą įrašydama nariais į Susivienijimą Lietuvių Amerikoje, bus užtikrinta, kad jaunuoliai suartės su savo tautos žmonėmis, dalyvaus lietuviškame veikime ir bus auklėjami patirotinėje dvasioje. Jeigu į Jus kreipsis SLA organizatorius, sutikit jį palankiai, nes jis turi gerus patarimus apdraudęs reikaluose. Daugiau apie SLA sužinosite, jei parašysite tokiu adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE
OF AMERICA,

307 West 30th Street,
New York, N. Y. 10001

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO
INSULACIJOS PROBLEMAS

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams medžiagų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET — Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mrg. — LIETUVIAI SALESMONAI

NELAUKITE — RYTOJ GALI BŪTI PERVELUI

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi ištikus, neturėsite jokių nemalonių.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, INC.

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas: CENTRAL 6-5206

Generaliniai Agentai šių Kompanijų:

American Bonding	Manhattan Fire & Marine
American Indemnity	Mercury Mutual
Casualty Mutual	Monarch
Fidelity & Deposit	National Union
Fire and Casualty of Conn.	New York Fire
Gibraltar Insurance	Security Insurance
The Hanover	United States Fire
Highway Insurance	Universal Insurance
The Home	Western Fire & Casualty
Interstate	California Life
LaSalle Casualty	

Excellent Gift & Fund Raising Idea for Church Groups — Clubs — Organizations

ATTENTION, BUSY MOTHERS:
Prop-A-Tot Infant safety garment

A safe and handy way to hold your baby. For babies 6 weeks to 6 months old. Keeps baby safe at all times in all places. Protects infant from falling off bed, daynport, highchair, or table. Your choice of white, yellow, blue or pink. Satisfaction guaranteed. Sorry, no COD's. Only \$2.49 each, ppd. Write for price list on quantity orders for

Fund Raising,
James L. Leonhardt
912 9th Street,
Dept. L.
Brookings, South
Dakota 57006.

CHICAGO SVARIAUSIAS IR
MODERNISKIAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

statybos būdą, reikalaujantį ūkiškai nepateisinamų išlaidų, ž. nesaugaus vokiečių rubežiaus artumą.

Liaudies patarlė sako, kad jei norima šunį pakarti — visada galima surasti tam priežastį ir virvę bei medį. Aišku, kad latviai norėjo šventosios uostą uždaryti, lygiai kaip norėjo ir prieš tai, ir priežastį tam būtų suradę dar daugiau.

Griškevičiaus ir š. e. a. ūpas buvo kuo blogiausias.

Kitą dieną š. e. a. pasibeldė į miškų departamento duris. Kvedaras pastatė akis. Šį kartą š. e. a. stačiai paprašė būti perkeltam į miškų departamento žuvų skyrių. Nustebęs tokiu prašymu, direktorius atsakė, kad visas jo žuvų skyrius turi vos vieną etatą — tvenkininko-instruktoriaus. Daugiau etatų nenumatoma turėti. Matydamas autoriaus užsispyrimą, pakėlė telefono triūbelę ir, išsikvietęs V. Taujenį, įsakė jam perduoti š. e. a. žuvų skyrių. Tas mielai sutiko. Tad nuo 1940 m. liepos pabaigos š. e. a. teko, einant tiesiogines inspektoriaus pareigas, vesti ir žuvų skyrių.

Pirmuoju jo darbu buvo plataus pranešimo Lietuvos žuvų ūkio ir specialiai jūrinės žvejybos ir šventosios uosto reikalingumo reikalų suredagavimas. Pranešimas per miškų dep-to direktorių, nukeliavo pas tuometinį žemės ūkio ministerį Mickį. Tas viešėjo Maskvoje ir todėl už poros dienų pranešimo autorių pasikvietė kultūrtechnikos inžinierius Šklirčius, Mickio pavaduotojas.

Šklirčius rimtai apsvarstė išlemtuosius pranešime klausimus ir parodė pilną reikalo supratimą ir užjautimą. Žadėjo paremti autoriaus tezes ir palankiai referuoti ministeriui Mickiui.

Mickiui grįžus iš Maskvos, memorandumo autorius buvo ikviestas pas jį audiencijai. Jei nauji žemės ūkio ministerijos valdovai buvo santūri elgesyje su savo tarnautojais ir didelių ponų nevaicino, tai ministeris Mickis per tą audienciją parodė visai ką kitą. Š. e. a. autorių jis priėmė sėdėdamas ministerio kėdėje, sukryžiuotomis ant krūtinės rankomis, kaip Napoleonas. Rankos neištiesė, sės-

tis neprašė. Dėl pranešimo buvo pesimistiškas ir pašaipus. Nieko konkretaus nepasakė, atleido, atsisveikinęs galvos linktelėjimu, pasakęs, kad tuo reikalu vėliau pasikalbėsias. Iš šios audiencijos buvo aišku, kad priešio ministerio žuvų ūkis į priekį nepasisūmės. Laimė, su juo daugiau neteko kalbėtis ir jo matyti.

1940 m. rugsėjo mėn. nepriklausomos Lietuvos ministerijos buvo bolševikų panaikintos ir įsteigti sovietų pavyzdžiu liaudies komisariatai. Žuvų ūkis liko centralizuotas ir pavestas naujam Maisto Pramonės Liaudies Komisariatui. Buvusio miškų departamento vidaus vandenų skyrius su tarnautojais buvo perimtas naujo M. P. L. Komisariato. Kartu į šį komisariatą pateko ir š. e. a. autorius, kuris iki 1941 m. gegužės mėn. 1 d. ėjo žuvų ūkio sektoriaus vedėjo pareigas.

Ir čia, naujoje vietoje, teko parašyti panašų pranešimą žuvų ūkio reikalu ir jį įteikti to komisariato komisarams (jų buvo trys: komisaras ir du padėjėjai).

Du komisariatai buvo Lietuvos aukštosios žemės ūkio mokyklos (Akademijos) auklėtiniai - agronomai. Š. e. a. pranešimas buvo šiltai sutiktas ir jų abiejų parama teko džiaugtis, iš naujo žuvų ūkį Lietuvoje kuriant, nes kaip tokio Lietuvoje ūkio kaip ir nebuvo.

Šventosios uosto atgavimas

Maisto Pramonės Liaudies komisariatai specialiam šventosios uosto reikalui memorandumui davė eigą. Kas buvo daroma tuo reikalu — sunku buvo žinoti, betgi patirta, kad pareiškimas buvo svarstomas Komisarų Taryboje ir kad tuo reikalu karščiausiai kalbėjo Valstybinio Plano Komisijos pirmininkas, Pijus Glovackis. Buvo žinių, kad klausimas buvo perduotas jo žinion. Glovackis buvo už šventosios sugrąžinimą Lietuvai.

Šiaip, kad nevalginti skaitytojo aprašymais apie to komisariato veiklą, tenka pasakyti trumpai, kad tai buvo kažkas, vakarietišku požiūriu žiūrint, nepaprasto. Skubėjimas, bėgijimas, rašymas, perrašinėjimas, konferavimai iki vėlaus vakaro

sudarė, sakytum, beprotnamio, bet ne darbo įstaigos atmosferą. Valdininkai (juos vadino darbuotojais) greit parodė didelį nuovargį. Viso krašto ūkio pertvarkymas naujais pagrindais, kartais sunkiai gyvenime pritaikomais, nedavė tų vaisių ir stebuklų, kurių reikalavo raudonieji viešpačiai. Prie kiekvieno komisariato pristatyti politrukai (antrieji komisarų pavaduotojai) nuolatos sekė komisariatų makalynę ir blogiems rezultatams esant, grasino raudonąja prokuratūra. Raudonoji prokuratūra, kaip žinoma, visus kaltino sabotazu, išdavyste ir visados buvo pasiruošusi taikyti pačias žiauriausias bausmes. Iš pradžių gujami ir stumdomi komisariato "darbuotojai" į tai reagavo, dirbdami dar daugiau, bet veikiai, pavargę, nustojo į tai reaguoti. Tebūnie taip kaip bus, galvojo. Aišku, kad kiekvienas norėjo šio slogučio nusikratyti, gaudė gaudus, laukė permamos ir su palengvėjimu klausėsi gandų apie vokiečių pasirošimus ties jų rubežium su Lietuva.

Š. e. a. dirbo kaip arklys, labai dažnai iki vėlaus vakaro, kaip įmanydamas, kad žuvų ūkį galėtų pastatyti ant kojų. Savo bendradarbiams sakydavo, kad vienintelis kelias naujoje santvarkoje yra sąžiningai atliekamas darbas, nes kiekvienai valdžiai buvo reikalingi sąžiningi ir savo profesijai atsidavę darbininkai.

Taip įtemptai slinko laikas. Buvo 1940 m. gruodžio pradžia. Buvo vėjuota ir šalta. Sniego buvo nedaug. Jis iškrito ant gruodo sušalusios žemės ir dabar buvo pustomas ir klojamas seklesnėse vietose. Apylinkės atrodė margos ir nepatrauklios.

M. P. L. K-te darbas virte virė. Vieną dieną š. e. a. atėjo į namus apie 11 val. nakties. Skubiai pavalgė ir atsigulė. Užmigo neramiu, poilsio mažai duodančiu miegu.

(Bus daugiau)

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, JUNE 5, 1965

Naujausioji lėktuvų informacijos ir apsaugos priemonė. Gražuolė Jean Marie rankose laiko elektroninį vamzdį, kuris lėktuvo impulsus paverčia televizijos ženklais, o šie jau atsispindi aerodromo kontroliuojamame bokštelyje. Atrodo, kad kiekvienas lėktuvas turės išgyti šį vamzdį, naują lėktuvo saugumui.

Illinois Universiteto studentai rengiasi didelėm beisbolo rungtynėm. Studentė Jane Floyd bando smogiama būož.

ALGIRDAS BUDRECKAS

MENO "SEDEVRAI" IR HIPOKRITAI

Paskutiniu metu laiku Chicago turėjo daug meno parodų, ir beveik išimtinai abstraktaus meno dailininkai buvo užėmę tą rinką. Džiugu ir malonu, kad lietuviškas kultūros gyvenimas konkuliuoja. Kiekvienas lietuviškas, gal geriau išsireiškęs, kiekvieno lietuvi šio krašte kultūrinis pasireiškimas yra sveikintinas.

Daugelis mūsų plunksnos žmonių po kiekvienos meno parodos stengėsi visą tai aprašyti, ir dažniausiai ne taip kaip matė ir gal suprato, bet taip, kaip laiko dvasia ir mada to reikalauja. Straipsniuose dažnai stengiamasi įvairiais parinktais ir dirbtiniais žodžiais aiškinti arba įtaigauti viską, kad tik autorius būtų kaip nors visų suprantas ir teigiama prasme įvertintas, bet dažniausiai apsilenkiamas su tikrove: parodos lankytojų nuomonės, jų nusiteikimai, esamų paveikslų supratimas ir įvertinimas, pamirštami. Viena paskutiniu metu vykstanti Chicago paroda buvo pavadinta evoliucine. Tokioji evoliucinė paroda norėtųsi pamatyti tokį nupieštą paveikslą, kuriame dailininkas parodytų, kaip piešė ir nupiešė (to tik betrukų ir kaip neįdomu), deja, tokio paveikslų parodos nesimatė, bet dėl to neuogastaujama — tai vis visokių žodžių įprasminimas. Ir taip abstraktus menas, atrodo, mūsų lietuviškoj visuomenėj yra suprantas, pripažintas ir entuziastingai įvertintas. Deja, taip toli gražu nėra, — žinoma, išimčių yra, bet tai ne taisyklė.

Daugelis meno mėgėjų ir parodų lankytojų dažnai reiškia nepasitenkinimą tokiom parodom, bet viešai neišėina į spaudą, nes žino, kad jie bus apšaukti neišmanėliais, nekultūringais ir visokiais kitokiais epitetais išvadinti. Tuo būdu norisi įspėti ir viešai pareikšti, kad jei taip bus, lankytojų mūsų tarpe maža tebus, nors meno obalsis yra visiems — menas galingas ir stebuklingas ir visų suprantas. Šūkiu, jei nesupranti abstraktaus meno, esi dar nepriaugęs, nekultūringas ir neišmanėlis. Girdi, to meno vertybėms suprasti ir pasiekti dar reikės nemažai laiko. Tai pareiškimai, kuriems trūksta ir žodžių atsakymams. Gerai, kad tie menininkai yra vieninteli "žinovai", ir vienas kitas iš žiūrovų tesupranta tą "didįjį meną".

Abstraktusis menas paveikslė skiria dėmesį tik jo vizualinei struktūrai, dažniausiai spalvoms ir linijoms ir tokiu būdu ieškoma naujų meninės išraiškos formų iš pasąmonės kilusių refleksų. Bet, deja, tai nėra naujovė, nes tą viską galime rasti primityviame mene, kur simbolinio judesio vardan buvo atsisakoma varžyti save natūralinėmis formomis.

Servantes savam veikale Don Kichotas, kad galėtų užbaigti riterių gadyne, parašė gerą istoriją apie riterius. Šių laikų abstr. menas panašus į Don Kichotą. Dekantizmas mene — tai civilizacijos nuosmūkie nuotaika, būdingas pozityvios kūrybinės energijos praradimas, metimasis į spektinį pesimizmą, tai nelyg riterių kovos su malūnais Don Kichote. O kai dėl žiūrovų, tai primena Brolių Grimų pasakos, kur du sukčiai pažadėjo karaliui nuausti gražiausius rūbus, tik esą tie rūbai nebus matomi kvailiems, o tik protingiems. Kuomet karalius ėjo per gatvę nuogas, minia plojo ir šaukė: "kokie puikūs karaliaus rūbai", nes kiekvienas bijojo pasirodyti kvailiu.

Kartais tenka matyti ir tokių parodos lankytojų — hipokritų, kurie pamatę paveiksle tris klekus ir du brūkšnius giliai dūsauja ir akis į viršų iškėlę liaupsina dailininko talentą, nors tą "šedevrą" vadink kaip nori ir kabink ant sienos kaip nori, teigia pats autorius — dailininkas. Pasitaikė ir toks menininkas, kuris užklaustas, kas paveiksle pavaizduota, ir negalėdamas duoti atsakymo susijaudinęs ir išraudęs vis kartojo žodį "reiškiasis" ... "dar pavadinimo nesuradau", tai taip yra kuriami paveikslai.

Neseniai nustojusiam eiti lietuvių mėnesiniam žurnale rasdavom labai daug straipsnių apie abstraktųjį meną, kuriuos skaitytojai nesuprato, tad dažnai diskutuodavo ir klausdavo viens kitą, ar skaitė tokį tai meno straipsnį ir ar suprato ir kaip suprato ir kodėl buvo rašomas ir ką tame straipsny norima buvo pasakyti, ir taip dažniausiai visi tie straipsniai greičiausiai liko aiškūs tik pačiam autoriui, tad šis žurnalas savo tokiomis straipsniais daugelį skaitytojų erzino, pasidarė nepopuliarus ir žinau daug atvejų, kad skaitytojai protesto vardan prašė nutraukti prenumeratas ir paprašė daugiau žurnalo nesiuontinėti.

Spausdinami abstraktaus meno paveikslai vien tik balta ir juoda spalva, gavosi murzinos išvaizdos, todėl žurnalas išviršiniai pasidarė neestetiškas ir dedamos nuotraukos atrodė kaip mažo vaiko palieto rašalo klekai, todėl norisi įpiršti, kad tokių nespaltotų paveikslų geriausiai nespauzdinti, ir išeitų geriau ne tik laikraščiams, bet ir pačiam dailininkui, nes skaitytojas nematytų tų biaurių, murzinių neestetikų pabaisų.

Nekartą parodos atidarymo proga kalbėtojai primena dailininko didelį produktingumą, paaiškindami, kad tai viskas sukurta per trumpą laiką.

Gyvename dvidešimtojo šimtmečio tempu, kompiuterių našumas, produkcija, užkrečia dai-

linikus ir tiek pagauti tempu vaikosi kiekybės ir kepa paveikslus, kaip blynus, nesigilinami į kokybę, už tai dažnai gaunasi kad rėmai yra daug vertingesni už patį paveikslą. Teigdamas būk tai kūręs įkvėpimo pagautas, toks modernistas menininkas piešia dvasiai šaltus, nieko nevertus ir nepasakančius paveikslus.

Žiūrovas būdamas meno parodoj nori nors dalinai dvasinią pagyventi, pasigėrėti, ir apleidamas ką nors iš ten išsinešti. Anaiptol, palikdamas galeriją abstraktaus meno su ta pačia akimirka viskas dingsta ir siejoj dažniausiai lieka niūri tuštuma. (O tempore, o mores).

Būkime realūs ir šaltai apgalvokime išvadą, kuri abstraktaus meno tapytojams būtų: sustokit, pagalvokit, niekų netepliokit ir žiūrovų neišmanėliais nevadinkit.

Nerandu reikalo atskirti grūdus nuo pelų, kurių tiek daug abstraktaus mene, ir rašydamas neturiu omeny užgauti abstraktaus — meno gerbėjų, bet tai yra nuoširdus viešas nuomonės pareiškimas ne tik mano asmeniškai, bet daugumos, gal teisingiau, didžiosios, lietuvių parodų lankytojų vardu, pasiryžau visą tai iškelti viešumon spaudoje.

AUKOKITE
NAUJIEŅŲ
MAŠINŲ FONDUI

JEI JŪS NORITE SIŪSTI
SIUNTINIŲ — DOVANAS Į USSR
NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI
ŽINOMOS FIRMOS

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(LICENSED BY VNEŠPOSYLTORG)

VYRIAUSIA ISTAIGA

1530 Bedford Avenue, Brooklyn 16, N. Y.

Tel. IN 7-5522

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės, jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynei ir kitų daiktų.

Firma — skyriai atidaryti kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro.

Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 4 val. popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y.	1530 BEDFORD AVE.	—	IN 7-6465
NEW YORK 3, N. Y.	78 SECOND AVENUE	—	OR 4-1540
NEWARK, N. J.	314 MARKET STREET	—	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J.	46 WHITEHEAD AVENUE	—	CL 7-6320
UTICA, N. Y.	963 BLEECKER STREET	—	RE 2-7476
FARMINGDALE, N. J.	FREEMOOD ACRES	—	363-0494
PHILADELPHIA 23, PA	631 W GIRARD AVENUE	—	PO 9-4507
ALLENTOWN, PA.	126 TILGHMAN STREET	—	HE 5-1654
ROCHESTER 5, N. Y.	558 HUDSON AVENUE	—	232-2942
LOS ANGELES 4, CAL.	107 SO. VERMONT AVENUE	—	DU 5-6550
CHICAGO 22, ILL.	1241 NO. ASHLAND AVENUE	—	HU 6-2818
BALTIMORE 31, MD.	1900 FLEET STREET	—	DI 2-4240
BUFFALO 12, N. Y.	701 FILLMORE AVE.	—	TX 5-0700
DETROIT 12, MICH.	11601 JOS CAMPAU AVENUE	—	TO 8-0298
HARTFORD 6, CONN	643-47 ALBANY AVENUE	—	CH 7-5164
JERSEY CITY, N. J.	303 GROVE STREET	—	HE 5-6368
SYRACUSE 7, N. Y.	1200 SOUTH AVENUE,	—	GR 5-9746
CLEVELAND 13, OHIO	1028 KENILWORTH AVENUE	—	PR 1-0696
HAMTRAMCK, MICH.	11339 JOS CAMPAU AVENUE	—	TO 9-3980
SO. BOSTON, MASS.	396 WEST BROADWAY	—	AN 8-1120
TRENTON 10, N. J.	1152 DEUTZ AVENUE	—	EX 2-0306

FURS BY SIMON

• Custom Made Furs
• Remodeling
• Cleaning
• Repairing
• Storage
Daily 9 A. M. to 6 P. M.
Mon. & Thurs. 9 A.M. to 9 P. M.
5932 So. PULASKI ROAD
Tel. 582-0432

Stanley Balzekas Jr. savo namus yra pavertęs įvairių senienų muziejumi. Be jau aną dieną matytų plieno šarvų, paveiksle matome rytinių karių pintus vielos šarvus. Eleanor Zapollienė, pakėlusį šarvuoto kario plaukų šalną, rodo savo vyrui Frank Azijos kario barzdą ir baltus dantis.

LIETUVIŠKO FILMO NEGALAVIMAI

Lietuvoje nebe pirmieji metai nusiskundžiama žema lietuviškų filmų kokybe, menkais scenarijais, įgriususia tematika, silpnais ryšiais su rašytojais ir — žiūrovų nesidomėjimu. Pastaruoju metu vertas dėmesio ir daugeliu atžvilgių būdingas gabaus operatoriaus, rašytojo A. Gričiaus sūnaus — J. Gričiaus pasisakymas "Komuniste" (nr. 4). Jis atvirai pripažįsta, kad Lietuvoje gaminamas meninis, t. y. ilgo metražo filmas vis dar neišbrides iš kūdikystės amžiaus, nors per 20 metų sukurta apie 20 filmų. Tiesa, 1960 m. sukurtas "Gyvųjų didvyrių" filmas gavęs net ir tarptautinį prizą (Karlovų Vary — buv. Marienbade, Čekoslovakijoje). Pagal J. Gričių, nuo 1960 m. jau pakilęs Lietuvos filmo kūrėjų profesinis meistriškumas. Vis dėlto tas pakilimas buvęs menkas, nes ir pats Gričius toliau nurodo į tris pačius nesėkminguosius filmus ir drauge ieško "ligos istorijos" priežasčių. Tie trys nevykėliai, tai filmai "Kai susilieja upės", "Kanonada" ir "Aš žvelgiu į Rytus". Pastarasis jų buvo sustabdytas dar gamybai neįpusėjus, o pirmieji du vaidavo nuolat partijos skatinamą "tautų draugystės" idėją, pastarojo karo hitlerininkų žiaurumus ir, žinoma, sovietų — "išlaisvintojų" žygius.

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, JUNE 5, 1965

J. Gričius, su kurio nuomone filmo srityje negalima nesiskaityti, atskleidžia ne visiems žinomą tiesą, būtent, kad to "tautų draugystė" skatinančio filmo apie upes "beveik niekas nežiūrėjo". Jis nurodo, žinoma, į oficialiąją nesėkmės priežastį — nebuvo įtikinančios meninės kalbos, nebuvo naujo temos sprendimo. "Kai susilieja upės" atsiestojo į gretas tų filmų, kurių niekas nežiūri, nes, anot Gričiaus — neįdomu.

Lietuviško filmo nesėkmės, žiūrovų abejingumo (ar aiškaus boikoto) priežastis yra visa eilė. J. Gričius nurodo jų keletą, pvz. nesubrendę scenarijai, jie nuolat perdirbinėjami (greičiausia, kad labiau atitiktų partijos reikalavimus — E.), režisieriai nepakankamai apdoroja medžiagą ir t. t. Be to, lietuviškų filmų gamintojai dar kenčia nuo ūkį slepiančių bei jį slopinančių planavimų. Esą, filmo nesėkmės kaltinamiesiems susodinti reikėtų labai ilgo kaltinamųjų suolo.

Norima išbristi iš įsisenėjusių bėdų ir pastaruoju metu tesurastas kelias: ekranizuoti naujus, aktualius (atseit, vaizduojančius vad. komunistinę statybą — E.) literatūros kūrinius. Paaiškėjo, kad dabar ruošiamas ekranui M. Sluckio romanas "Laiptai į dangų", J. Mikelinsko — "Vandens nešėja", vėliau numatytas partinių kritikų teigiamai įvertintas J. Avyžiaus ro-

manas "Kaimas kryžkelėje" bei keli P. Cvirkos kūriniai. Tie ekranizavimai liudija, kad Lietuvoje, net ir 25-sias sovietinės santvarkos metines švenčiant, vis dar nelikviduotas scenarijų badas. J. Gričius čia teisingai teigia, kad tokie padėčiai esant, filmo kūrėjams ir ateityje nepavyks išvengti rimtų kūrybinių nesėkmių.

Pagaliau, būdinga tai, kad kino mešas ir šių dienų Lietuvoje nesulaukia deramo dėmesio, jis, pagal Gričių, vis dar tebe laikomas antraeiliu ir gal antraeiliu menu. Iki šiol vis dar menki santykiai su literatūros, dailės, teatro, muzikos atstovais ir čia esanti kalta "gana gramzdėška gamyba". Tie žodžiai daug pasako. Tai ir paaiškina, kodėl "Hamletas" operatorius ir buvęs kandidatas Lenino premijai gauti J. Gričius partijos organe apie "neraminančius" lietuviško filmo klausimus kalbėjo, jo paties žodžiais — pilnu balsu. (E)

Degantis pavydas

Klausia: "Aš vedžiau merginą, kuri pirmiau turėjo kitą kavalierių. Ji yra man ištikima žmona. Dabar, kada ji su anuo sueina, visuomet mandagiai pasisveikina ir pasikalba, o aš degu iš pavydo. Kartais degu per kelias dienas. Kas man daryti?"

Atsako: "Nebijok, nesudegsi. O kai atvėsi, pasimokyk iš žmonos mandagumo".

PAKITE JAV TILPIMO BONUS

— SLA APDRAUDA GERA, geresnės nėra. SLA organizatorius kiekvienam lietuviui, ar šeimos galvai, ar viengungiui, ar jaunuoliui turi gerus gyvybės apdraudos patarimus. Pasi-kalbėjimas su SLA Organizatorium Jums asmeniškai bus naudingas. Kas nori arčiau pažinti Susivienijimą Lietuvių Amerikoje, teparašo: Lithuanian Alliance of America, 307 West 30th Street, New York, N. Y. 10001.

D J'S BEAUTY SALON
6730 So. Pulaski Rd.
For the styles to glamorize you in the year ahead!
Permanents — Styling — Tinting — Frosting — Silver Blending — Cutting — Shaping.
Hours Mon. — thru Fri. 9 to 9 P. M. Sat. 9 — 5, Sun. — 9 — 1.
Phone for appointment 582-1383

RECEPTŲ
SPECIALISTAI
J. ir J.
PHARMACY

ROBERT KOVERA
ARLENE AZUKAS

Jūsų registruoti vaistininkai
IMPORTUOTI KVEPALAI IR
MAX FACTORS KOSMETIKA
Gauti mokykl. baigusiems sveikinimai
lietuviški ir angliški bei įvairios dovanos Motinos Dienai ir kitoms specialioms progoms.
Mrs. Snyders saldainiai.

2557 West 69th Street
Tel. PR 6-4363

NAUJIENOSE GALI RAŠYTI
KIEKVIENAS IR APIE VISKĄ